

Kapellen, 21 november 2018

Speech voorzitter BENEBO

Geachte genodigden, dames en heren, beste collega's,

Vooreerst wil ik namens BENEBO dank zeggen aan al degenen die het programma van vanavond tot stand brachten. U heeft ons van een stemming van rouw en herdenken geleid naar een sfeer van hoop. Deze indrukwekkende belevenis zal nog een hele tijd nazinderen.

Er is dezer dagen al veel herdacht, een eeuw na het einde van de Eerste Wereldoorlog. Ik ben trots dat we als grensoverschrijdend samenwerkingsverband, dat dit jaar een halve eeuw bestaat, hier een bijzonder accent aan konden toevoegen. Belgisch-Nederlands Grensoverleg, getrokken door de lokale overheden aan weerszijden van de grens: daar staan we voor. Die grens is voor ons, in deze regio, steeds dichtbij. Zoals we ons nu vrijelijk door onze provincies kunnen bewegen, in ons mooie landschap, lijkt heel vanzelfsprekend. Maar slechts enkele generaties terug was die grens een onmenselijke verschrikking. In het nieuws vernemen we dagelijks van de grensellende die elders in de wereld nog schering en inslag is.

Wat mogen wij ons dan gelukkig prijzen! Gelukkig dat wij, aan weerszijden van de grens, in een vrije democratische samenleving leven. Gelukkig dat de generaties vóór ons zich vol overtuiging ingezet hebben voor dat ideaal. Ze betaalden er een zware tol voor. Geweldig ook dat wij bestuurders hadden die niet alleen idealen maar ook een strategische blik hadden: zij hebben de Benelux opgericht. De Benelux kon vervolgens model staan voor de ontwikkeling van een Europese Unie en daarmee is de kans op een of andere Dodendraad alsmaar kleiner geworden.

De Belgisch-Nederlandse grens heeft aan impact ingeboet. Er is mee te leven. Maar burgers en bestuurders in de regio lopen er af en toe nog tegenaan. Dat is niet een louter administratieve kwestie. Je zal maar meemaken dat je als slachtoffer van een ongeval door de ambulance niet naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis vervoerd kan worden, of dat bij een brand niet de dichtstbijzijnde brandweer uitrukt. Of dat je als onderwijzer een baan kunt vinden over de grens, maar dan ontmoedigd wordt door een merkwaardig belastingregime. Of dat criminelen de grens nog kunnen gebruiken als een kamerscherm. Er zijn nog steeds legio knelpunten te noemen.

Vanuit die knelpunten, die dicht bij de burger en de lokale gemeenschap liggen, is overleg ontstaan tussen aan de grens palende gemeenten. Aanvankelijk waren dat er een 10-tal, nu het dubbele. In 1968 vond in Essen een bijeenkomst plaats van alle raadsleden uit de Benego-gemeenten, die als constituerende vergadering beschouwd kan worden. In 1986 was het mogelijk, dankzij de Benelux, om als BENEBO rechtspersoonlijkheid te verwerven, en wel als zogenaamd "openbaar lichaam".

In al die jaren heeft BENEBO effectief bijgedragen tot het opruimen van knelpunten. Recentelijk nog konden we mede verantwoordelijkheid nemen voor het inrichten van de Grens Informatie Punten, waar men zich kan oriënteren op werken over de grens. Bij een eerste evaluatie blijken deze in een behoefte van burgers te voorzien. Het is bij grensoverschrijdend werken, of samenwerken, niet alleen een kwestie van omgaan met deels andere wetgeving en administratie: het is ook een kwestie van cultuur, in de zin van "we doen het over de grens nu eenmaal anders".

Op dit punt heb ik zelf, als bestuurder, van BENEKO het meest geleerd. Ook de bestuurlijke cultuur is “bij de ander, over de grens” nogal anders. Dat kan zorgen voor verwarring, voor misverstanden, maar ook voor inzichten en verrijking. We kunnen dankzij onze verschillen, ja dankzij de grens die ons scheidt, ook zoveel leren en genieten van elkaar.

BENEKO heeft naast bestuurlijke bemoeienis met knelpunten inmiddels ook een traditie van grensoverschrijdende evenementen op breed cultureel gebied, van studiedagen over recreatie en toerisme tot het organiseren van een wielervedstrijd – de Benego trofee. Ik ben een pleitbezorger van aandacht voor deze culturele dimensie, want op de langere termijn, en dat is de termijn waarop BENEKO mikt, zijn ontmoeting en dialoog voorwaarden om met elkaar problemen op te lossen en welvaart te scheppen.

Dames en heren, wat mij betreft is met deze avond dus een trend voor de toekomst uitgezet. Ik wens ons in deze grensregio de komende jaren meer van deze gelegenheden toe, om met elkaar te reflecteren, te genieten en uit te wisselen.

Ik dank u voor uw zeer gewaardeerde deelname en nodig u graag uit tot de borrel.